

Riešenie problémov sociálne vylúčených skupín obyvateľov prostredníctvom projektu „Terénna sociálna práca v obci Nálepkovo“ – pohľad na jeho aplikáciu v praxi

Obec Nálepkovo, nachádzajúca sa v okrese Gelnica v Košickom samosprávnom kraji, realizovala v časovom období od 01.04.2008 do 31.03.2010 projekt: „Terénna sociálna práca v obci Nálepkovo“. Tento projekt sa realizoval vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

Realizácia uvedeného projektu bola zameraná na členov marginalizovaných rómskych komunít, ako aj na členov iných skupín obyvateľov postihnutých sociálnym vylúčením.

Jeho cieľom bola priama podpora a pomoc jednotlivcom a rodinám pri riešení rôznorodých životných problémov. Zabezpečili sa tak okolnosti, ktoré napomáhajú procesu ich začleňovania do spoločnosti.

Cieľová skupina, na ktorú sa projekt vzťahoval sú vylúčené skupiny obyvateľov, ktoré sú postihnuté, ohrozené sociálnym vylúčením alebo rizikom chudoby. Išlo hlavne o obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych komunít, ťažko zdravotne postihnutých občanov, matky na materskej dovolenke ako aj nezamestnaných.

Hlavnou aktivitou a zároveň zámerom projektu bol výkon činnosti sociálnych pracovníkov a ich asistentov v teréne. Prostredníctvom poskytovania základného sociálneho poradenstva sa snažili pomáhať klientom pri riešení ich problémov. Výraznou pomocou bolo sprevádzanie uvedenej skupiny ľudí na úradoch a inštitúciách. V prípade potreby bol klientom zabezpečený aj doprovod k odborným pracovníkom.

Terénni sociálni pracovníci a ich asistenti sa v spolupráci s ďalšími odborníkmi snažili klientom pomôcť hlavne v nasledujúcich oblastiach:

- *v oblasti administratívnych úkonov* sa zamerali na vypisovanie žiadostí o poskytnutie štátnych sociálnych dávok, vypisovanie potvrdení, čestných prehlásení, splátkových kalendárov pre úrady ako sú napr. úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, sociálnu poisťovňu, okresné sudy, exekútorské úrady a ďalšie. Do uvedenej oblasti patrí taktiež aj vysvetlenie rozhodnutí a výziev doručených z rôznych inštitúcií a úradov;

- *v oblasti sprevádzania klientov na úrady, súdne pojednávania, do zariadení sociálnych služieb atď;*
- *v oblasti vyplácania prídavkov na deti, ktorých je obec osobitným príjemcom, sa sústredili na dozor pri preberaní tovaru v podobe potravín, ošatenia, hygienických a školských potrieb;*
- *v oblasti výkonu aktívnych prác a menších obecných služieb, do ktorých boli zapojení dlhodobo nezamestnaní uchádzači o zamestnanie bolo sociálne poradenstvo poskytnuté taktiež;*

V rámci spolupráce s inými úradmi a inštitúciami terénni sociálni pracovníci a ich asistenti intenzívne spolupracovali najmä s:

- *oddelením sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi, detašované pracovisko v Gelnici, pri prevádzaní šetrení v rodinách, kde bol ustanovený dohľad nad maloletými deťmi, alebo bola deťom súdom nariadená ústavná výchova. Tieto šetrenia sa vykonávali pravidelne raz za 6 mesiacov. Intenzívna spolupráca prebiehala aj s inými oddeleniami uvedeného úradu, predovšetkým s oddelením štátnych sociálnych dávok a oddelením dávok v hmotnej núdzi;*
- *Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi a inými okresnými súdmi pri písaní správ o povesti maloletých matiek a ich rodičov, ktorým mali byť zverené deti do starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov;*
- *Obvodným oddelením policajného zboru v Nálepke v oblasti záškoláctva maloletých prevažne rómskych detí. Zintenzívnil sa výkon osvetovej činnosti zameranej na komunikáciu s rodičmi maloletých záškolákov, ako aj na rozhovory so záškolákmi samotnými, aby si rodičia aj deti uvedomili dôsledky tohto patologického javu;*
- *príslušníkmi Obcejnej polície v Nálepke, ktorí boli stále nápomocní v rôznych oblastiach – svojim aktívnym prístupom napomáhali k spokojnosti členov cieľových skupín, ako aj majority;*
- *miestnou pediatričkou pri avízovaní rodičov o potrebe pravidelného očkovania detí v rómskych osadách, predovšetkým v čase zvýšeného výskytu hepatitídy typu A.*

Po dobu realizácie projektu boli terénni sociálni pracovníci a ich asistenti nápomocní všetkým obyvateľom obce príslušného okolia, ktorí pomoc potrebovali a vyhľadali ju.

Členovia marginalizovaných rómskych komunít a členovia iných skupín postihnutých sociálnym vylúčením, majú neustálu potrebu pomoci pri vybavovaní a uplatňovaní nárokov, ktoré zabezpečuje štátna sociálna sieť. Bez pomoci iného človeka majú títo ľudia problém presadiť sa a uplatniť si svoje práva. Tento fakt vyplýva taktiež z toho, že títo klienti majú často veľmi nízku vzdelanostnú úroveň. Nevedia si poradiť s vyriešením problémov, do ktorých sa každodenne dostávajú, upadajú do pasivity a snažia sa nevidieť svoju náročnú životnú situáciu, do ktorej sa dostali.

Práca terénnych sociálnych pracovníkov a ich asistentov v jednotlivých oblastiach pomoci ako aj spolupráca s jednotlivými organizáciami prebiehala hlavne v teréne priamo v rodinách klientov. To malo pozitívny dopad hlavne na otvorenosť klientov voči týmto

pracovníkom, pretože vo svojom prirodzenom prostredí sa cítili sebaisto a vedeli otvorene rozprávať o svojich problémoch.

Po ukončení realizácie projektu sa čiastočne zlepšila sociálna situácia jednotlivcov, rodín a komunit, nakoľko aktivity projektu boli zamerané na preberanie zodpovednosti za riešenie situácie, do ktorej sa klienti dostali. Predchádzalo sa tak vzniku krízových situácií v rodine, vzhľadom na zabezpečenie práv a záujmov detí. Napomohlo sa tým integrácií cieľových skupín projektu do majoritnej spoločnosti. Realizácia projektu prispela k zlepšeniu sociálnych zdravotných a bytových podmienok obyvateľov obce.

Obyvatelia obce boli informovaní o možnosti poskytovania sociálneho poradenstva v obci a túto možnosť využívali a môžu využívať aj naďalej, nakoľko obec sa rozhodla zabezpečiť poskytovanie vyššie uvedených služieb z vlastných zdrojov aj po ukončení realizácie projektu .

Ďalšie informácie o programe

Uvedený program bol zaradený do prioritnej osi č. 2 Podpora sociálnej inklúzie, opatrenie č. 2.1 v rámci výzvy OP ZaSI – FSR – 2007/2.1/01. Podrobné informácie o projekte sú dostupné aj na internetových stránkach Európskeho sociálneho fondu www.esf.gov.sk a Fondu sociálneho rozvoja www.fsr.gov.sk.

Požadovaná výška nenávratného finančného príspevku bola: 68 257,32 €, obec Nálepkovo sa spolupodieľala na financovaní uvedeného projektu vo výške 5%.

Podrobné informácie o uvedenom programe dostanete:

- na Obecnom úrade v Nálepkove – tel.: 053/4494230, fax: 053/4494128,
- v Komunitnom centre v Nálepkove: tel.: 053/4494612
e-mailová adresa: ocunal@nalepkovo.sk,
internetová stránka: www.nalepkovo.sk

Na programe pracovali:

- Terénni sociálni pracovníci - Mgr. Lívia Školníková, Andrea Smoradová
- Asistenti terénnych sociálnych pracovníkov - Marcela Juhásová, Július Demeter

Mgr. Lívia Školníková
terénna sociálna pracovníčka